

תקצירי קורסים לשנת הלימודים תש"פ (2019-2020)

01א118.1998, אוריינות אקדמית – בית הספר לאמנויות (Academic Skills – School of the Arts)

שיעור מתוקשב, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר שלי זר-ציון
עוזרות הוראה: פסי קסל וטליה הופמן

קורס מתוקשב לכלל בית הספר לאמנויות, אשר פורש בפני הסטודנטים את מבנה עולם המחקר והידע בתחום הלימודים האקדמיים של האמנויות. הקורס יעניק לסטודנטים התמצאות בסיסית וחשובה במשאבי הידע האקדמיים – הספרייה ומנגנון החיפוש שהיא מציעה, מאגרי מידע שונים והכוונה לחיפוש חומרים אקדמיים באינטרנט.

הסטודנטים ילמדו מהם חומרים ראשוניים בתחומי האמנויות - במוסיקה, תאטרון ואמנות פלסטית. הם ילמדו מהו ההבדל בין חומרים ראשוניים למחקרים אשר נכתבים אודותיהם, ומכונים – ספרות משנית. הסטודנטים ילמדו לשלוט בסוגי הספרות המחקרית המקובלת – ספרי מחקר ומאמרים בכתבי עת או באסופות מאמרים, וילמדו לזהות ולהתמצא בסוגי המחקרים השונים. בנוסף, יתרגלו הסטודנטים חיפוש של חומר מחקרי בספרייה על פי שאלת מחקר ומילות מפתח, וילמדו לבצע רישום פורמאלי של סוג החומר הזה בביבליוגרפיה ובהערות שוליים. בחלקו האחרון של הקורס יתנסו הסטודנטים בקריאה וכתובה אקדמית וילמדו כיצד ניתן להתמצא בספר מחקר באמצעות תוכן העניינים, כיצד ניתן למפות בצורה יעילה מאמר אקדמי, וכיצד ניתן לנסח רעיונות שלהם בתחום האמנויות תוך התייחסות לשיח האקדמי בתחום.

01א118.2529, עיונים בתאטרון מערבי – חלק ראשון (Studies in Western Theatre – Part I)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר שלי זר-ציון

קורס זה מציג תחנות בתולדות התאטרון במערב. הקורס עוסק בתפיסת המרחבים התאטרוניים השונים לאורך ההיסטוריה, בזיקה לספרות הדרמטית האופיינית לתקופה, ולתפיסות העולם והמאפיינים התרבותיים שבה התקיימו המופעים.

בחלקו הראשון של הקורס נעסוק בתולדות התאטרון המערבי מיוון הקלאסית ועד לבארוק הצרפתי. התחנה הראשונה בקורס היא התאטרון בעולם העתיק – היווני והרומי. נתמודד עם השאלה כיצד נולד התאטרון, ומה ניתן ללמוד על הזיקות שבין התאטרון היווני העתיק להתמסדותה של הפוליס היוונית, ונעמוד עם המאפיינים האסתטיים של הטרגדיה היוונית ועם האופנים שבהם התייחסה אל המיתולוגיה. לאחר מכן נעמוד על השינויים שחלו בתאטרון עם התבססותה של האימפריה הרומית. התחנה הבאה היא התאטרון של ימי הביניים. נתמודד עם המודלים השונים של תאטרון דתי וכנסייתי. במסגרת העיון בתאטרון של הרנסאנס ניגע ביצירות התאטרון באנגליה ובמאפייניו הפואטיים של התאטרון השקספירי. נעמוד על מבנה הבמה השקספירית, ועל תפיסות העולם אשר באו לידי ביטוי ביצירתו של גאון זה. התחנה האחרונה בה נתמקד תעסוק בקומדיה דל ארטה כפי שהתפתחה באיטליה, וכן השפעותיה על יצירתו של מולייר בתקופת הבארוק.

01ב118.2530, עיונים בתאטרון מערבי – חלק שני (Studies in Western Theatre – Part II)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר שלי זר-ציון

קורס זה מציג תחנות בתולדות התאטרון במערב. הקורס עוסק בתפיסת המרחבים התאטרוניים השונים לאורך ההיסטוריה, בזיקה לספרות הדרמטית האופיינית לתקופה, ולתפיסות העולם והמאפיינים התרבותיים שבה התקיימו המופעים.

חלקו השני של הקורס יעסוק בתולדות התיאטרון המערבי למן הנאורות ועד לתיאטרון הפוסט-מודרני. נעמוד על המאפיינים של התיאטרון הלאומי המשכילי של גוטהולד אפרים לסינג בגרמניה. לאחר מכן נתמודד עם מאפייניו של התיאטרון הרומנטי, הן כסוגה ספרותית והן כסגנון פרפורמטיבי ייחודי שבמרכזו השחקן הגדול. התחנה הבאה תעסוק בריאליזם בתיאטרון, תוך התמודדות עם המשחק הריאליסטי ומוסכמת הקיר הרביעי. נדון בהקשר זה ביצירתם של איבסן וצ'כוב, אגב התייחסות ללידת מודל חדש של תיאטרון, שבמרכזו אנוסמבל השחקנים והבימאי. התחנה הבאה תעסוק בתיאטרון הפוליטי שבין מלחמות עולם, תוך התייחסות לביטויים האסתטיים של מגמות פוליטיות ושאיפות מהפכניות אשר היו אופייניות לתקופה. בעידן שלאחר מלחמת העולם השנייה נעסוק בתיאטרון האבסורד אגב התעמקות ביצירתו של סמואל בקט, בתיאטרון האמריקאי הריאליסטי ובתיאטרון הצרפתי הפוסט-מודרני.

01א118.2988 , על המשחק (On Acting)

פרו-סמינריון, 4 נ"ז, 4 שש"ס

ד"ר שלי זר-ציון

פרו-סמינר זה יבקש להתמודד עם אחת מסוגיות הליבה בלימודי תיאטרון ופרפורמנס – מהו המשחק ומה מקומו של השחקן ושיטות המשחק בלימודי התיאטרון והפרפורמנס. הקורס יתמקד בשלושה הביטים מרכזיים הנוגעים לשחקן ולמשחק. ראשית, נעמיק את הבנתנו בדבר מקומו של המשחק בחיי היום-יום. נדון בזיקות שבין המשחק התיאטרוני לסוגי משחק נוספים, למשחקי תפקידים ולפעולה פוליטית. לצד זה נדון באסכולות שונות של משחק בתיאטרון. נדון בין היתר בתפיסת המשחק של דניס דיידרו, קונסטנטין סטניסלבסקי וברטולט ברכט, ונבקש להבין את המתח בין הפעולות המשחקיות השונות וההמשגה התאורטית שלהן, לבין תפיסה פילוסופית והיסטורית של הסובייקט ומערך הזיקות שבין התיאטרון למציאות הסובבת אותו. לבסוף נבחן את מהלך הקריירות ושפת המשחק של שחקנים קונקרטיים – החל משחקנים היסטוריים כשרה ברנהרד האלוהית, דרך שחקנים יהודים על הבמה הגרמנית כגון אלכסנדר גרנך ופריץ קורטנר, וכלה בשחקנים עכשוויים. נבקש לקרוא את האדם הנוכח על הבמה, גילו, מגדרו, מעמדו החברתי ושייכו האתני כחלק מן טקסט השכבות התרבותי שהתיאטרון מייצר ומאפשר לנו לחוות.

01א118.1108 , יצירות מופת בתיאטרון העולמי – מיוון הקלאסית ועד למודרנה

(Masterpieces in World Theatre – From Ancient Greece to Modernity)

שיעור מתוקשב, 2 נ"ז, 2 שש"ס

ד"ר שלי זר-ציון

הקורס מזמן מפגש עם יצירות מופת בתולדות התיאטרון המערבי, מיוון הקלאסית ועד לתיאטרון המודרני במאה העשרים. נקרא יצירות של הטרגיקונים היווניים הגדולים שפעלו באתונה במאה החמישית לפני הספירה. נתמודד עם "כל-אדם" – מחזה מוסר אנגלי ימי-ביניים, ולאחר מכן נקרא קומדיות וטרגדיות מן הרנסנס ומן הבארוק. את התקופה המודרנית נפתח בעיון בתיאטרון של הרומנטיקה. לאחר מכן נקרא יצירות בולטות בתיאטרון של שלהי המאה התשע עשרה וראשית המאה העשרים בסגנון ריאליסטי. נעבור משם לתיאטרון הפוליטי של ברטולט ברכט ותיאטרון האבסורד.

כל היצירות הללו מהוות ציוני דרך בתיאטרון המערבי והעולמי. הן היצירות שבאמצעותן אנו מבינים מהו תיאטרון וכיצד השתנתה תפיסת התיאטרון לאורך הדורות. יצירות אלו ומחזאים אלו בנו את התשתית הפואטית ליצירה דרמטית עכשווית, ולא אחת הן נוכחות ומשפיעות על יצירות של יוצרים בני זמנינו. בנוסף, היצירות הללו נוכחות ברפרטואר התיאטרוני העכשווי. הן מאפשרות לבמאים ולשחקנים להוסיף ולחשוב ולפתח את האמנות הזו, הקרויה תיאטרון.

0118.1154 א18, מפתחות לחקר המופע (Keys to Performance Analysis)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר דורית ירושלמי

קורס זה מציע מפתחות לחקר המופע בתיאטרון ונועד להקנות התבוננות ביקורתית באירוע התיאטרוני. עיקריו הם הבנה סוציו-תרבותית של המופע המאפשרת לראותו כאירוע, תפקידו של הבמאי, המעתק ממחזה להצגה ופונקציית הדרמטורג, היבטיה המרכזיים של המיזנסצנה – חלל, משחק ואובייקט) או אביזר) ומקומו המרחבי והמנטלי של הקהל. בקורס יושם דגש על ההקשרים הסוציו-תרבותיים של מופע תיאטרוני ועל המאבקים המתחוללים בשדה התיאטרון. במהלך הקורס נצפה בהצגות ובמופעים ונישם דרכם את המפתחות לחקר המופע.

0118.3988 א18, תיאטרון פוסט דרמטי (Post Dramatic Theatre)

סמינר, 6 נ"ז, 4 שש"ס
ד"ר דורית ירושלמי

'תיאטרון פוסט דרמטי' הוא מונח-על שטבע החוקר הנס-טיס להמן (Hans-Thies Lehmann) ב-1999, ומאז הפך נפוץ בשיח ובפרקטיקה התיאטרונית. בסמינר נתמקד בדרכים המגוונות בהן התיאטרון והמופע הפוסט-דרמטי מערער על העקרונות המכוננים של התיאטרון הדרמטי: דמות, עלילה ודיאלוג, ובאמצעים השוברים מבנים קונבנציונאליים של הדרמה. בסמינר נתוודע לתפנית מתיאטרון המבוסס על מחזה למופע (performance) וקישורה לתפיסות בימוי ודרמטורגיות המחפשות אחרי המשגה חדשה של הפרקטיקה התיאטרונית והמופע הבימתי. נבחן תקדימים לתיאטרון פוסט-דרמטי, נלמד על קישוריו לפוסט-מודרני ולאלטרנטיבה שהמושג מציע בחקר התיאטרון והפרפורמנס. בהקשרים אלה ייבחנו מקרים ספציפיים – מופעים מקומיים ומהעולם (בעיקר מאירופה) – שבהם חומרי הגלם והפרקטיקות של תיאטרון פוסט-דרמטי מאתגרים את המשתתפים-הפרפורמרים ומזמינים את הצופה להיות response-able להשתתפותו במופע עצמו. הסמינר יקנה לסטודנטים ארגז כלים לחקר המופע הפוסט-דרמטי על הדרמטורגיות והפרקטיקות הייחודיות לו.

0118.2538 א18, קולנוע פלסטיני (Palestinian Cinema)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר מסעוד חמדאן

מגמת הקורס: להתחקות אחר קווי המתאר העיקריים של הקולנוע העלילתי הפלסטיני המתפתח. בעיקר לבדוק כיצד מועבר המסר הכפול של קולנוע זה לשחרור פוליטי וחברתי. הסטודנטים ייחשפו ליצירות מאת מישל ח'ליפי, אלי סלימאן, עלי נסאר, האני אבו אסעד.

0118.1501 א18, תיאטרון פלסטיני (Palestinian Theater)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר מסעוד חמדאן

הקורס דן בתיאטרון הפלסטיני (תכנים, צורות ופואטיקה) בהקשרים היסטוריים שונים מלפני 1948 ועד היום. מטלות: השתתפות פעילה, קריאת מקורות חובה, הגשת רפרט.

01ב118.3989, התיאטרון של חנוך ליין (The Theater of Hanoch Levin)

סמינריון, 4 נ"ז, 4 שש"ס
ד"ר מסעוד חמדאן

הקורס יעסוק בקברטים המוקדמים: את, אני והמלחמה הבאה (1968), קטשוף (1969), מלכת אמבטיה (1970) וכן גם ביצירתו המאוחרת יותר: הלוויה חורפית (1978), יסורי איוב (1981), הזונה הגדולה מבבל (1982), הפטריוט (1982), המתלבט (1990), הכובש (1995-1991), הזונה מאהיו (1995-1991), האישה המופלאה שבתוכנו (1994), פעורי פה (1995), רצח (1997).

הדיון יתמקד בתחושת העולם הגרוטסקית כסממן פואטי עיקרי העובר כחוט השני ביצירותיו המוקדמות והמאוחרות כאחד וכן במערך הפסיכו-תרבותי המזין תחושת עולם זו.

ראשי פרקים:

1. בין סאטירה לגרוטסקה: מבוא תיאורטי
2. סאטירה גרוטסקית כדיס-אוטופיה
3. אנטי-קרנוואל של התנגשות הקטבים
4. מותו של העולם הטנטלי
5. אדנות הגוף
6. עקרון העניין הפחות
7. איחוד הקטבים על דרך השלילה
8. הרוע כמהות

01ב118.2528, צעצועים, בובות וחפצים במשחק ובתיאטרון

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר רותי אבליוביץ'

הקורס מציע סקירה בסיסית ורחבה של היסטוריה ותיאוריה של תיאטרון בובות וחפצים. במסגרת הקורס נתמקד במופעים שונים של בובות (כמו למשל: בונראקו, צלליות, פיתום וכו') אביזרים וצעצועים על במת התיאטרון, ונבחן את ההיבטים התיאורטיים הייחודיים המאפיינים את נוכחותם (מנקודת מבט סמיוטית, פנומנולוגית). נדון היבטים פסיכולוגיים (ויניקוט, פריד), ותרבותיים (פולחניים) של יחסי אובייקט-סובייקט (טרנר ושכנר) ובאופן בו אלו מתורגמים כהנפשה בתיאטרון. הקורס ישלב בתוכו סדנא מעשית שבמסגרתה התלמידים יוכלו להתנסות בעבודה עם חפצים.

01ב118.2534, מבוא ללימודי פרפורמנס

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר רותי אבליוביץ'

קורס זה מציע היכרות בסיסית עם הרעיונות, המושגים והעקרונות המרכזיים של תחום הלימוד של לימודי פרפורמנס. בסיסם הקורס הסטודנטים יערכו היכרות עם הדמויות המובילות את התחום, עם התיאוריות ועולם המושגים של לימודי הפרפורמנס כדי להבין ולנתח תופעות תרבותיות ואמנותיות.

מטרות הקורס:

- היכרות עם המושג פרפורמנס
- קריאה והבנה של תיאוריות מרכזיות בלימודי פרפורמנס
- היכרות עם פרפורמנס כמסגרת פרשנית
- למידה של כלים לניתוח פרפורמנס, בהקשר אמנותי וחברתי

01א118.2989, על הגוף במופע

פרוסמינריון, 4 נ"ז, 4 שש"ס
ד"ר רותי אבליוביץ'

קורס זה יעסוק בגוף כנוכחות וכדימוי באמנות המופע. במסגרת הקורס נדון בסוגים שונים של גופים על הבמה ובחן את האופן בו הגוף הופך לאתר דרכו משתקפות פרדיגמות ודפוסי מחשבה תרבותיים. נבחן ביטויים אמנותיים ותיאטרוניים באמצעותם נבחנים ואף מאותגרים גבולות הגוף.

01ק118.2055, פוסטמודרניזם ופרפורמנס

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
ד"ר רותי אבליוביץ'

הקורס מציג את השינויים והחידושים שמאפיינים את המחשבה הפוסטמודרנית מתוך דיון באמנות המופע. במסגרת הקורס נכיר מושגים מרכזיים בתיאוריה הפוסטמודרנית—כמו למשל: דקונסטרוקציה, פרודיה, פסטיש ואינטרטקסטואליות ונבחן את האופן בו אמנות המופע ממחישה ומתרגמת מושגים במחשבה הפוסטמודרנית. נביט על הגדרתו החדשה של השחקן כפרפורמר, ועל האופן בו יצירת האמנות והתיאטרון מתפרקים לרסיסים ובונים מתוך הגיון חדש. הקורס משלב מפגשים מקוונים ושלושה מפגשים בהם נצפה יחד ביצירות פרפורמנס מרכזיות.

נושאי הקורס:

1. מהו פרפורמנס?
2. מבוא ידידותי לפוסטמודרניזם
3. הביטויים האמנותיים של הפוסטמודרניזם
4. פרפורמנס כמשבר ביצוע: מינימליזם ותיאטרליות
5. ציור כפעולה: ג'קסון פולוק
6. ג'ון קייג', הפלוקסוס ו'התיאטרון החדש'.
7. מפגש: הקרנת סרטו של יים וונדרס "פינה"
8. אמנות מחפשת קהילה: הפנינג
9. התיאטרון העני של יז' גרוטובסקי
10. מהי תיאטרליות?
11. מפגש הקרנת סרט: מארינה אברמוביץ' "האמנית נוכחת"
12. הפוליטיקה של הפוסטמודרניזם: פסטיש, פארודיה ואינטרטקסטואליות.
13. מפגש סיכום בכיתה

01א118.2537, תיאטרון ומופע של אנשים עם מוגבלויות (Performance of People with Disabilities)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
פרופ' עתי ציטרון

לימודי מוגבלות (disability Studies) הוא שדה מחקר חדש יחסית, שהחל להתבסס באקדמיה לפני עשרים וחמש שנה. זהו שדה בינתחומי הכולל היבטים מתחומי הרפואה, המשפטים, העבודה הסוציאלית, השיקום ועוד, אבל התחומים שהתבלטו בו בשנים האחרונות הם דווקא סוציולוגיה, ביקורת ולימודי תרבות. התפיסות המקובלות היום מציבות במרכז את הזכויות האזרחיות של אנשים עם מוגבלויות, את הלגיטימיות של דרישתם לחופש, שחרור מדיכוי ושליטה על גורלם, ואת תפיסתם את עצמם כמיעוט תרבותי שיש לקבלו בחברה כמו כל מיעוט אחר. בתפיסה זו יש מקום מרכזי ומשפיע לאמנויות המופע, ובעיקר לתיאטרון, מיצג ומחול. בעשורים האחרונים יש שפע חסר תקדים של יצירה של אנשים שבעבר הסתתרו משום שהתביישו במגבלותיהם, או שהוצגו לראווה (מאונס או כדי להתפרנס) בירידים כעיוותים של הטבע (freak shows). המופעים של אנשים עם מוגבלויות נועדו לערער על תפיסת הגוף הנורמאלי והתפקוד המוחי הנורמאלי כמדדים בלעדיים להתקבלות חברתית ושוויון זכויות. אנשים בכיסאות גלגלים וחולי פרקינסון החלו לרקוד ולהופיע על במות מחול, חירשים פיתחו צורות מגוונות של תיאטרון, מופעי שירה

בשפת סימנים, וסטנדאפ, נמוכי קומה, אנשים על הרצף האוטיסטי, בעלי תסמונת דאון, הלומי קרב, ואחרים גילו את ההעצמה שבהופעה בפני קהל ושל שיתוף הקהל בסיפוריהם, והקהל מגיב בהפתעה ובחום למופעים שלהם. בשיעור נתוודע לשדה המחקר באופן כללי, בהרצאות אורח, ונתמקד במופעים של אמנים וקבוצות של בעלי מוגבלויות.

0118.2312 א1, שיעור-סדנא, 2 נ"ז, 4 שש"ס
פרופ' עתי ציטרון
(Improvisation and performance of dramatic texts) **טקסט דרמטי**

גוף השחקן הפועל בחלל הוא נקודת המוצא באלתור הפיזי, המתבצע ללא מלים, אך בשילוב עם עבודה קולית. לכן נלמד תחילה להכיר את הגוף ויכולותיו, להקשיב לו, לאתגר אותו, לשכלל את שליטתנו בנשימה ובקול. אח"כ נגלה את החלל בו אנו פועלים ונתוודע למימד הזמן בעבודה. נמציא את משפטי התנועה הראשונים ונכיר את עקרונות בניית הקומפוזיציה. ניפתח גם אל הגופים האחרים הפועלים באותו מרחב ונלמד להתייחס אליהם. נעבור מאלתור סולו לאלתור בזוג ובקבוצה, כשהקשבה הדדית, קבלת נתונים ופיתוחם, ושחרור הדמיון מכבלי המחשבה המתכננת הם העיקר. הסטודנטים יכינו עבודות בבית, ביחידים, בזוגות ובקבוצות קטנות. אל הטקסט נגיע באמצעות ההיכרות עם פעולה, פיזית ודרמטית. אחרי שנקרא את הטקסט פעמים אחדות, נלמד ונבצע את המחקר הנדרש, נתמודד עם מונולוגים ותמונות בודדות מטקסטים מגוונים, כשתפקיד הבמאי עובר בתורנות בין הסטודנטים.

0118.1261 ב1, פעולת הדיבור (The Act of Speaking)
שיעור-סדנא, 2 נ"ז, 4 שש"ס
פרופ' עתי ציטרון

מעבדה להגיה, שכוללת תרגילי נשימה, יציבה והיכרות עם השרירים מפיקי הדיבור, תרגול תנועות ועיצורים, תוך שימוש במשפטי איגיון. הסטודנטים יקראו טקסטים מנוקדים מספרי ילדים, בהקפדה על עברית תקנית וביטוי נכון של תנועות ועיצורים, יתוודעו לסוגי טקסטים מגוונים שדורשים קריינות בעלת אופי ספציפי כגון יומן אישי, נאום פומבי, חדשות, פרסומות, שירה ופרוזה. בעבודה תודגש העובדה הבסיסית, שקריאה בפני קהל הנה פעולה פרפורמטיבית לכל דבר ועניין.

דרישות הקורס: העבודה תכלול תרגול ביחידים ובזוגות במהלך השיעור ובבית. נוכחות והשתתפות פעילה הן חובה, ולא יתאפשרו איחורים לשיעור ויותר משני חיסורים במהלך הסמסטר. הסטודנטים מתבקשים להגיע לשיעור בבגדי עבודה נוחים, שחורים. הציון ייקבע ע"פ העבודה הסדירה בשיעור (60%), תוך הערכת ההתקדמות האישית של כל סטודנט מנקודת ההתחלה האישית, והגשת עבודת סיכום (40%) שבה יקרא כל סטודנט קטעים מתוך אלה עליהם נעבוד במהלך הסמסטר.

0113.2204 א1 + 0113.2205 ב1 צמתים בתרבות (Cultural Intersections)

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס (בכל סמסטר)
פרופ' עתי ציטרון

בקורס נברר מנקודות מבט שונות מהי תרבות, ומה משמעות המושגים רב-תרבותיות ובין-תרבותיות. אח"כ נבדוק אלו אירועים, טכנולוגיות, תפיסות פילוסופיות ואידיאולוגיות השפיעו על תרבויות באופן מכריע עד כדי פיצול ויצירת כיוונים חדשים, כלומר מהם צמתים בתרבות. נבדוק את האופנים השונים בהם מהוות האמנויות חלק – לעתים מכריע – בתרבות. הקורס בנוי מהרצאות של מנחה הקורס ומרצים אורחים, הסטודנטים יתכוננו לשיעורים באמצעות קריאת מאמרים, צפייה בסרטים, הכנת שאלות לדיון, וביצוע תרגילים. אחת השאלות בהן נעסוק היא האופנים בהם נושאי ההרצאות יכולים להשפיע על תהליכי היצירה האמנותיים.

דרישות הקורס: סטודנטים יתחלקו לקבוצות עבודה – 3 משתתפים בכל קבוצה, רצוי אחד מכל חוג. בסוף סמסטר א' תגיש כל קבוצה עבודה בכתב, שמתבססת על אחת ההרצאות ועל מחקר נוסף על נושא ההרצאה. כל סטודנט בקבוצה יכתוב פרק קצר אחד בעבודה, ועליו יקבל ציון. עבודה זו תהווה הכנה לעבודה מפותחת יותר, שתוגש בסוף סמסטר ב' ותתחלק לשני חלקים: יצירה קבוצתית שתוצג בכיתה, ועבודה בכתב המתארת את התהליך ממחקר ליצירה. הנחיות מפורטות תתפרסמנה לקראת סוף כל סמסטר.

0118.1067, אימון השחקן: גוף, נוכחות, אינטימיות (Actor Training: Body, Presence, Intimacy)

שיעור-סדנא, 2 נ"ז, 4 שש"ס
בשאר מורקוס

סדנה זו מבוססת על מקבץ תרגילי משחק המתמקדים בפיתוח הגוף ככלי לעבודת השחקן. דרך אימונים פיזיים ומשחקי במה גופניים בטכניקות שפיתחתי בעבודתי כבמאי הסדנה תכוון את המשתתפים לגלות את הגוף ככלי בעל נוכחות, ויכולת להפוך את הרעיון ו/או הדמיון הבימתי לפעולה בימתית חיה (נוצרת כאן בחלל) ועכשיו (מול הקהל).

בחלק הראשון של הסדנה נתנסה בתרגילים העוזרים לנו לחצות את קווי וגבולות השליטה שלנו על עצמנו, כדי לגלות דרך החוסר שליטה את הרגשות, הכאבים והמחסומים האישיים ולהבין את השפעתם על הגוף. בחלק השני של הסדנה נפנה לתרגילים העובדים על אימון הגוף דרך טכניקות שליטה בגוף (פיזית ורגשית), דרכם נלמד איך לשחזר מה שגילינו בזמני חוסר השליטה ובאותו זמן לשמור על עצמנו, נעסוק ונתנסה בדרכים לשליטה ברגשות, בזעם, בעייפות, בזיכרונות האישיים, בכאב הפרטי. ובחלק השלישי נתחיל להשתמש בשליטה שפיתחנו כדי להגיע למשחק אינטימי ומקצועי.

0118.1069 עבודת השחקן (Actor Training)

שיעור-סדנא, 2 נ"ז, 4 שש"ס
סלווה נקארה

מטרת הקורס להתנסות ביסודות המשחק, לגבש ארגז כלים מקצועי ולפתח טכניקה, לעסוק במיומנות ותובנה משחקית. ההתנסויות והתרגילים יבססו את היסודות שעליהם נבנית עבודת השחקן.

יוצרים רבים של התיאטרון פיתחו תיאוריות לגבי המשחק, הסדנה תתבסס על יסודות ההגות והגישות של סטניסלבסקי ואיוואנה צבק במשולב. בסדנה נלמד שפה מקצועית הכוללת את המונחים שלהלן: זיכרון רגשי, הרגשה יצירתית, ההרגשה הנכונה ששחקן צריך להרגיש, לחוש, להקשיב, לראות ולטעום. מטרת על, מטרת הסצנה, מה רוצה הדמות במהלך הסצנה.

מכשולים-גופניים רגשיים ומנטאליים שמקשים על השחקן להשיג את המטרה. תחליף, יצירת הזדהות עם דמות אמיתית מחייו של השחקן. תמונות שעולות בראשו של השחקן בזמן שהוא מדבר או שומע. מקצבים ופעולות, שינויים במחשבה "ביט". רגע לפני כניסת השחקן, שמספק לו פעולה. מקום וקיר רביעי, תכונות של מקום ממשי בחיי השחקן, למציאות הפיזית של הדמות. התנהגות פיזית של השחקן. מונולוג פנימי שמתגלגל בראשו של השחקן בזמן ביצוע התרגיל או הסצנה. נסיבות מוקדמות, ההיסטוריה של הדמות ומצבור חוויות החיים. לשחרר, ליצור התנהגות אנושית בזרימה טבעית של החיים. אפיון דמות, מניעים תבניות פעולה. משמעות החלל, ליצור מקום. מטפורות בימתיות, חפצים כדמויות, אובייקטים. היכולת לביצוע פעולת דיבור ולהפוך את המילה לדבר עצמו ואת הדיבור לאמנות. דיקציה טובה והאינטגרציה בין הגוף והנפש. זמן, תיאטרון הוא אומנות המתרחשת בזמן. התנסות בחוויות זמן שנעה בין הזמנים ביחסית להווה. זיכרון העבר והציפיות לעתיד שלה.

בעבודות הסיום הסטודנטים יתבקשו לתחקיר דוקומנטרי, פיענוח הדמות, הטריגר שמוביל אותה, פיתוח מיומנות של התבוננות במציאות (גם כצופה מהצד) היכרות עם החיים, יכולת של האמן להפוך את המוכר הנראה לדימויים בימתיים מובנים. לזהות סיטואציה דרמטית, יחסי דמויות, עבודה עם פרטנר, קונפליקט, סיפור שעומד מאחורי הדמות וייצוגו, גילוי עולם הדימויים. יציגו סצנה שנולדה מהמפגש וההתבוננות. העבודה תפתח דרך אימפרוביזציה.

01א118.1301, משחק דרך השטות (Playing through the nonsense)

שיעור-סדנא, 2 נ"ז, 4 שש"ס
משה מלכא

בשיעור-סדנא נלמד ונתנסה בחוקי המשחק מתוך שטות ושמחת המשחק, תיאטרון פיזי, חופש ושחרור, זרימה, צחוק, אנסמבל, ליצן קלאסי ומודרני, קול וג'ברישי, אבסורד, נונסנס, דמויות בופון, תיאטרון רחוב, מסעות אל עבר הטירוף שבמשחק בעזרת יצירה ויצירתיות.

01א118.1148, תנועה (Movement in Physical Theater)

שיעור-סדנא, 1 נ"ז, 1 שש"ס
נועם רובינשטיין

הסדנא נועדה לתת מענה לצורך של סטודנטים לתיאטרון במסגרת לאימון בתנועה ויצירה בתנועה. בסדנא יילמדו טכניקות שונות שירחיבו את כלי העבודה, ביניהן, כיצד לפעול מתוך אימפולסים, תנועה מתוך מערכות גוף שונות, עבודה על הקשבה ופעולה, שחרור ויזמה, וכן, התנסות בחיבור גופני, שליטה, נוכחות, דמיון וכוונה רגשית. ההתנסות תכלול תרגילי קבוצה, עבודת זוג, עבודת סולו, ועבודת פרפורמנס מול קהל.

01א118.1406, סדנת הפקה: איך חיים ומתים על במה? (Performance Workshop: How to live and die on stage)

סדנא, 3 נ"ז, 3 שש"ס
נועם רובינשטיין

בסדנא נתוודע ונתנסה במשחק ויצירה בתיאטרון פיזי. השחקן/ית הפיזית יוצרת מתוך אלתור, תנועה, חפץ ודימוי חזותי, שאותו היא מעבדת בהמשך ליצירה מגוונת ובעלת סגנונות רבים (תיאטרון מחול, תיאטרון חפצים, פרפורמנס, ליצנות הם רק חלק מהרשימה). בסדנא אנו נתנסה בכלים בעבודת המשחק-יצירה של התיאטרון הפיזי, ומשם ניקח את הרעיונות והחומרים שיעלו לתהליך יצירה בימתית מקורית שתוצג בבכורה בתחילת סמסטר ב'.

הסדנא כוללת שני חלקים:

- א. התנסות בעבודת השחקן/ית הפיזית
הכשרה בעבודת השחקן/ית או: איך חיים על במה?
עקרונות באימפרוביזציה - תנועה, קול וטקסט
פעולה דרמטית ופעולה פיזית
אלתור מתוך דימוי/נושא
סגנונות: ריאליזם/ליצנות
עבודת מקהלה ויחיד

- ב. תהליכי חיפוש ויצירה: איך מתים על במה?

אחרי שהתנסו בעקרונות עבודת השחקן על הבמה. נבחן קונבנציות ישנות וחדשות בהבעה תיאטרלית של המוות. עם מילים וללא מילים נחקור את המחווה הפיזית, הקומדיה והטרגדיה של המוות על הבמה. ומתוך החומרים שיעלו נעלה יצירה בימתית בשם: איך מתים על במה?

01א118.2408, סדנת מופע: נורה בובה (Performance Workshop: Nora, Doll)

סדנא, 3 נ"ז, 3 שש"ס
ארז מעין שלו

נשים אלה של העידן המודרני, שמתייחסים אליהן שלא בטובתן כבנות, כאחיות, כרעיות; שאינן מתחנכות בהתאם לכישוריהן; שנשללת מהן הזכות ללכת אחר רצונן; נשללת מהן הירושה שלהן – הופכות למרירות. אלו הן הנשים שיהפכו לאמהות של הדור הבא. (הנריק איבסן, 1882)

"בית בובות", מחזהו הנודע של הנריק איבסן (1879), שנוי עדיין במחלוקת בין במאים וחוקרים. איבסן בעצמו טען שכל בכוונתו היתה לתאר תיאור מהימן של מצב חברתי. "יש בי הרבה יותר מן המשורר והרבה פחות ממתקן החברה, מאשר נוטות הבריות לחשוב עלי". עם זאת, מרבית החוקרים רואים במחזה זעקה שלא איבדה מהרלוונטיות שלה, על יחסים בתוך המשפחה, אלימות מגדרית וכלכלית ועל שבר חברתי.

סדנת ההפקה "נורה בובה" מבקשת לפרק מחדש את "בית-בובות" כטקסט פיזי-פוליטי על היחס אישה-משפחה-חברה במאה ה-21. בסדנה נפענח את הסיטואציות הדרמטיות השונות הגלומות בטקסט – מבחינת יחסי דמויות, קונפליקט, נרטיב ונרטיב סותר, ונבחן את האופן שאלו יכולים להוות מצע להיווצרות דימוי בימתי חדש. דגש מיוחד יושם על המחוות הפיזיות מהמחזה כבסיס ליצירה של דימויים בימתיים חדשים ומשוכללים, ועל הכוח הייחודי של פעולה לעורר רגש ושיח.

דרך תרגילים וקטעים שהסטודנטים יכינו משיעור לשיעור ובשיעורים עצמם (בקבוצות), נבחן את תהליך היווצרות דימוי בימתי, הקשר בימתי ושפה בימתי.

חלק מתוצרי השיעור ימשיכו ויתגבשו למופע שיעלה בתחילת סמסטר ב'. מי שלא ישתתף בהפקה הסופית, יסיים את לימודיו בתום סמסטר א' ויקבל ציון עבור ההשתתפות והתרגילים שהעלה בכיתה.

01ב118.2534, התיאטרון כראי הנפש: על החיבור בין התיאטרון והפסיכולוגיה

שיעור, 2 נ"ז, 2 שש"ס
שושי קיסרי

הקורס יעסוק בנקודות המפגש בין התיאטרון והפסיכולוגיה ובאופן בו שני תחומים אלו מאירים ומבהירים זה את זה. יוצגו האופנים דרכם ניתן להבין ייצוגים ואלמנטים תיאטרוניים שונים באמצעות הפסיכולוגיה וכן יוצגו האופנים דרכם ניתן לייצג תהליכים נפשיים שונים בשפת התיאטרון. באופן זה נעסוק בנושאים: קתרזיס, קונפליקט, מודל הדחף, יחסים בין מודע ולא מודע, התפקיד הדרמטי כייצוג היבט בעצמי, תסביך אדיפוס, מרחק אסתטי, השתקפות (mirroring), התבוננות על תופעת המשחק בהקשרים שונים. הקורס הינו תיאורטי ומשלב תרגילים שונים בתיאטרון לצד מפגש עם המחזות.

01א118.2935, כלים להנחיית קבוצות תיאטרון (Directing Theatre Group: Practices, Tools, Pedagogies)

שיעור-סדנה, 2 נ"ז, 4 שש"ס
מיכל מירון

בבואו להנחות קבוצת תיאטרון בקהילה נדרש המנחה לנוע בין מספר צירים מרכזיים: הקניית כלים מעולם התיאטרון והמשחק, התבוננות והתייחסות לתהליכים אישיים וקבוצתיים ויצירת מרחב מאפשר לעבודה עם חומרים אישיים. בקורס נכיר מקרוב את עבודתו של המנחה התיאטרון קהילתי ואת האופן שבו הוא פועל. נלמד את אבני היסוד של בניית מערך שיעור בתיאטרון וכיצד ניתן על בסיס זה להנחות אוכלוסיות שונות ובסגנונות שונים. בתוך כך, ניתן מקום לכל אחד לחפש את סגנונו האישי. כמו כן נדון בסוגיות הקשורות בעבודה עם קבוצה ובעבודה עם חומרים אישיים. הלמידה תתבצע בעיקרה באופן חוויתי בשילוב שיחה וחומרים תיאורטיים, הסטודנטים יתנסו בכתיבה והנחייה של מערך שיעור בכיתה.

מטרות הקורס: להתנסות בדרכי הוראת תיאטרון לשחקן הלא-מקצועי בקהילה. לעמוד על מאפיינים ותהליכים בעבודה קבוצתית. ליצור מאגר תרגילים וכלים כצידה לעבודה בשטח. להתנסות בכתיבת מערך שיעור והנחייה.

הנושאים שילמדו: יצירת "חזרה קבוצתית" ומסגרת עבודה. בניית מערך שיעור: נושא, מטרות, מבנה השיעור, התארגנות טכנית, חלוקת זמנים, סיכום. התאמת המערך לקבוצה בהתאם ל: הגדרת מטרות הסדנא, יכולות וצרכים של האוכלוסייה, גודל הקבוצה, חלל העבודה הנתון. סגנונות הנחייה. ליבון סוגיות בעבודה קבוצתית כמו- התמודדות עם קונפליקטים, גבולות, פידבק, עבודה עם חומרים אישיים ועוד. תפקידים ומאפיינים של המנחה בקהילה. הנחיה בקו

דרישות הקורס: השתתפות פעילה בקורס על כל חלקיו: נוכחות בשעורים, תכנון שני מערכי שיעור והעברת אחד מהם בכיתה (בצוותים), עבודת סיכום שתכלול תכנון וכתיבת מערך שיעור וכן סיכום אישי.

01ב118.2934, תיאטרון-סיפור לילדים: מיומנויות עיבוד, בימוי וביצוע

(Storytelling theatre for children: Adaptation Skills, Directing and Performing)

שיעור-סדנה, 2 נ"ז, 4 שש"ס
שרה סיבוני

לקורס מטרה כפולה: הענקת כלים ומיומנויות בתחום של תיאטרון-סיפור לילדים והתנסות במהלך שלם של יצירה – בחירת סיפור, דרכי עיבודו, דרכי ביצוע הבימתי, עבודה קבוצתית, הכנת פעילות משתפת קהל והתנסות בביצוע מופע מול קבוצת ילדים. וכמו כן, התנסות בתיאטרון כחלק מהפעילות החינוכית במועדוניות. במהלך הסדנה הסטודנטים יתחלקו לקבוצות עבודה. כל קבוצה תפתח שפת תיאטרון סיפור לילדים, תעצב אותו ותכנן את הפעילות הסדנאית לפני ואחרי המופע העתידי להתקיים באחת מהמועדוניות בעיר. לקראת סוף הסמסטר הסטודנטים ייצאו לפעילות במועדוניות (פעילות היכרות והפעלת סדנת תיאטרון). בתום הסמסטר הקבוצות יצאו להופיע. כל קבוצה תעלה את המופע שלה לפחות 4 פעמים בשתי מועדוניות שונות.

הסדנה היא חלק מ"פרויקט הדגל" של אוניברסיטת חיפה. סטודנטים שיעמדו בתנאים יזכו במלגות.